СЕКЦІЯ 3
ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ, КУЛЬТУРНОЇ ТА МОВНОЇ ВАРІАТИВНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЇ В ЯКОСТІ ІНСТРУМЕНТУ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Анастасія КРАМАРЕНКО
викладач кафедри іноземних мов
професійного спрямування
Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

Анна БЛАГОРОЗУМНА
викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування
Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

Анотація
В статті розглядається використання кейс-технології у процесі навчання іноземних мов як засобу формування міжкультурної компетентності студентів. Наведено приклади кейсів, спрямованих на розбудову навичок спілкування, аналізу соціокультурних аспектів та вирішення міжкультурних конфліктів. Висвітлено переваги та недоліки використання кейс-методу в навчанні міжкультурної комунікації, а також підкреслено його роль у розвитку мовної та соціальної компетентності студентів.
Ключові слова: *кейс-технологія, міжкультурна комунікація, німецька мова як іноземна.*

Вступ. Проблема взаєморозуміння та взаємодії між представниками різних культур набула великого значення внаслідок модернізації сучасного суспільства та глибокої трансформації сучасної культури. Дана проблема потребує готовності до міжкультурної комунікації та здібності до міжкультурної компетентності.

Актуальність. В епоху розвитку міжнародних економічних відносин майбутнім спеціалістам надзвичайно важливо мати досвід в міжкультурній комунікації та володіти високим рівнем міжкультурної компетенції. Ці знання забезпечують конкурентоспроможність на міжнародному ринку праці. При формуванні міжкультурної компетенції викладачам потрібно орієнтуватися на особисту та професіональну підготовку студентів, використовуючи при цьому у процесі навчання диференційний підхід (групування), різні варіації методів та форм навчання. Тобто віддавати перевагу сучасним активним та інтерактивним методам та технологіям навчання, що і зумовлює актуальність нашої роботи.

Мета роботи полягає в дослідженні особливостей використання кейс-методу в якості інструменту формування міжкультурної компетентності.

Результати дослідження. На заняттях з іноземної мови кейс-метод застосовується для розвитку навичок ведення дискусій, переговорів, вміння спілкуватися в команді, а також для використання в мові і закріплення досліджуваного лексичного і граматичного матеріалу. Даний метод заснований

на вирішенні нестандартної проблеми, забезпечує максимальну активізацію комунікативної та самоосвітньої діяльності студентів. Постановка проблеми і необхідність її вирішення сприяють розвитку критичного мислення, а необхідність ретельно продумувати ситуації розвиває логічне мислення, вміння аргументувати і переконувати співрозмовника (Аксьонова, 2012).

Кейси як метод навчання володіють великим потенціалом в навчанні прийняття рішень в умовах реальної ситуації міжкультурного спілкування. Кейс будується навколо складної, часто неоднозначної проблеми, і в даному контексті проблема повинна бути пов'язана з ситуацією міжкультурного спілкування, коли обидва учасники опиняються в стані нерозуміння один одного (Чепіль, 2012).

Розглянемо приклад кейсу ціллю якого є: розвити міжкультурну компетентність, комунікативні навички німецькою мовою на основі заданої ситуації, роботу у колективі; збільшити словниковий запас слів; закріпити навички аналізу іноземного тексту; удосконалити навички знаходження проблеми та оптимального рішення.

Кейс №1: «Flüchtlinge und Schutzsuchende in Deutschland»

Seit der Flüchtlingskrise von 2015 gilt die Flüchtlingspolitik als besonders polarisierendes Thema. Eine große Mehrheit der Deutschen glaubt prinzipiell, dass Menschen, die vor Krieg und Verfolgung fliehen, in Deutschland Schutz finden sollen (3).

Allerdings gibt es Bedenken hinsichtlich einer Zunahme von Rechtsextremismus und rassistischer Gewalt. An zweiter Stelle steht die Sorge vor einer zunehmenden Spaltung der Gesellschaft.

Die Furcht vor steigender Kriminalität (z.B. massive Angriffe in der Silvesternacht 2015/16 in Köln, Hamburg und Stuttgart, bei denen es zu sexuellen Übergriffen auf Frauen und zu einer Vielzahl von Diebstählen durch Männer mit Migrationshintergrund kam) und Terror (im Februar 2016 in Berlin von vier verdächtigen Algerier; im Juli 2016 in Ansbach von 27- jährige syrische Flüchtling und im Juli 2016 in Würzburg von 17-jähriger Flüchtling aus Afghanistan) sowie dem Einfluss des Islam werden an dritter und vierter Stelle genannt. Gefolgt werden die Antworten von der Sorge um die Kosten der Integration sowie der Konkurrenz auf dem Wohnungs- und Arbeitsmarkt.

Seit dem 24. Februar 2022 gibt es in Deutschland auch Flüchtlinge aus der Ukraine. Bis März 2024 haben laut Schätzungen des UN-Flüchtlingskommissariats (UNHCR) rund 28,95 Millionen Menschen aus der Ukraine in Folge des Krieges die Grenze in ein nahgelegenes Land überquert. Zusätzlich haben rund 24,9 Millionen

Menschen die Grenze in die andere Richtung überquert. Die Gesamtzahl der in Europa registrierten Flüchtlinge aus der Ukraine beträgt rund 5,98 Millionen im Februar 2024.

Aufgabe:

1. Sind die Begriffe «Flüchtlinge» und «Migrant» Synonyme?
2. Basierend auf dem Thema des Textes, was Sie denken, warum ein Konflikt zwischen dem Deutschen und dem Ukrainer entstehen kann? Wie kann man ihn lösen?
3. Erstellen Sie die eigene Grafik «Sorgen bezüglich Zuwanderung» im %, nach dem Beispiel aus dem Text. (Sie können die eigenen Fragen hinzufügen.) Beschreiben Sie sie!

При навчанні іноземної мови та міжкультурної компетенції дані кейси містять безліч переваг.

По-перше, розбираючи кейс, студенти фактично отримують на руки готове рішення, яке можна застосувати в аналогічних обставинах.

По-друге, спостерігається не тільки володіння мовою, але й поведінка студентів. Збільшення в «багажі» студента проаналізованих кейсів, збільшує ймовірність використання готової схеми рішень до ситуації, що склалася, формує навички вирішення більш серйозних проблем.

По-третє, актуальні теми в кейсах, до яких завжди виникає багато запитань, втягують студентів у процес творчого обговорення та дискусії.

По-четверте, обговорюючи завдання про можливі непорозуміння між культурами, яке є одним з ключових питань до кожного кейсу, студенти не тільки збільшують рівень володіння іноземною мовою, застосовуючи нову лексику з кейсів, а й дізнаються нові факти про культуру країни, мову якої вивчають. При обговоренні даних фактів, йде порівняння з власною країною, що надає їм компетентність не тільки щодо іншої країни, а й щодо своєї.

Так, звичайно, є безліч переваг, але є також і недоліки.

По-перше, якщо студентам не будуть близькі теми в запропонованих кейсах, вони мабуть, обмежаться формальними відповідями на запитання, так як особистого досвіду у них може і не бути.

По-друге, результати кейс-стаді важко оцінювати по бально-рейтинговій шкалі, так як єдиної правильної відповіді не має, що робить роботу малопродуктивною з точки зору рейтинга студентів. Оцінити можна тільки знання мови.

Висновки. Зацікавленість до проблем міжкультурних комунікацій сьогодні є абсолютно виправданою. Щодо проблем в даній області ведеться багато дискусій серед наукового товариства. Полеміка думок випливає із самої сутності поняття, методів, підходів, які пов'язані з вивченням та аналізом комунікації у сфері культури. Метод кейсів тісно пов’язаний з реальністю та саме тому може використовуватися для ефективного формування міжкультурної компетенції та є інструментом взаємодії між студентами та викладачем. Кейс-метод вміло поєднує в собі як і групову та індивідуальну роботу студентів. В

результаті чого відбувається розвиток як комунікативної так і соціолінгвістичної та мовної компетенції майбутніх спеціалістів.

Література

1. Аксьонова В. І. Детермінанти оптимізації міжкультурної комунікації в умовах глобалізації. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. Вип. 50. 2012. С. 220–230.
2. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології: навч. посіб. К., Академвидав, 2012. 222 с.
3. Flüchtlinge und Schutzsuchende in Deutschland. [Електронний ресурс] – Режим доступу: URL: https://www.lpb-bw.de/fluechtlingsproblematik